

Finanšu ministrija

Likuma
«Par valsts budžetu 2026. gadam un
budžeta ietvaru 2026., 2027. un
2028. gadam»

Paskaidrojumi

SATURS

Saīsinājumu saraksts	5
I. BUDŽETA IETVARS 2026., 2027. UN 2028. GADAM	8
1. Makroekonomiskās attīstības apraksts	8
1.1. Ārējā ekonomiskā vide	8
1.2. Latvijas tautsaimniecības attīstība	9
1.2.1. Tautsaimniecības nozaru attīstība	11
1.2.2. Inflācija.....	22
1.2.3. Nodarbinātība un bezdarbs	26
1.2.4. Iedzīvotāju ienākumi	27
1.2.5. Ārējā tirdzniecība un maksājumu balance	30
1.2.6. Investīcijas.....	37
1.3. Makroekonomisko nelīdzsvarotību uzraudzība ES.....	39
1.3.1. Pārmērīga makroekonomiskā nesabalansētība un Padziļināto izpētes ziņojumu izstrāde.....	40
1.3.2. Latvijas ekonomiskās situācijas novērtējums 2025. gada Agrās brīdināšanas mehānisma ziņojumā un iespējamās tendences 2026. gada ziņojumā	41
1.4. Makroekonomiskās attīstības scenārijs	43
1.5. Jūtīguma analīze	45
1.5.1. Pesimistiskais scenārijs	45
1.5.2. Optimistiskais scenārijs.....	47
1.6. Iepriekšējo makroekonomisko prognožu izvērtējums	48
2. Fiskālā politika	51
2.1. Vidēja termiņa strukturālās bilances mērķu noteikšana.....	56
2.1.1. Strukturālās bilances mērķi	56
2.1.2. Ietvara maksimāli pieļaujamo valsts budžeta izdevumu noteikšana	65
2.1.3. Uzkrāto bilanču starpības	69
2.1.4. Vidēja termiņa strukturālās budžeta bilances mērķu salīdzinājums.....	70
2.1.5. Vispārējās valdības sektorā klasificēto kapitālsabiedrību faktiskā ietekme uz vispārējās valdības budžeta bilanci un parādu	71
2.2. Vispārējās valdības budžeta galvenie fiskālie rādītāji.....	71
2.2.1. Vispārējās valdības budžeta struktūra	71
2.2.2. Vispārējās valdības budžeta balance	73
2.2.3. Budžeta prognožu salīdzinājums ar aktuālajām EK prognozēm.....	80
2.3. Vidēja termiņa budžeta prioritārie attīstības virzieni	81
2.3.1. Politikas pasākumi vidēja termiņa budžeta prioritāro attīstības virzienu īstenošanā.....	83
2.3.2. Finanšu resursi vidēja termiņa budžeta prioritāro attīstības virzienu un citu prioritāro pasākumu īstenošanā	92
2.4. Pašvaldību finanšu izlīdzināšana.....	97
2.5. Informācija par ministriju padotībā esošām no valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātām publiskām personām un budžeta nefinansētām iestādēm.....	97

3. Ieņēmumu, nodokļu atvieglojumu (atlaižu) un nodokļu parādu summas analīze	100
3.1. Nodokļu politikas aktualitātes	100
3.2. Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi	101
3.2.1. Tiešie nodokļi	102
3.2.2. Netiešie nodokļi	106
3.2.3. Pārējie nodokļi	112
3.3. Valsts pamatbudžeta nenodokļu ieņēmumi	114
3.4. Pašu ieņēmumi un ārvalstu finanšu palīdzība	115
3.5. Nodokļu atvieglojumu (atlaižu) un nodokļu parādu summas	116
3.5.1. Nodokļu atvieglojumi un atlaides	116
3.5.2. Valsts ieņēmumu dienesta administrēto kopbudžeta maksājumu parādi	120
4. Valsts parāda, aizdevumu un galvojumu finansiālo saistību kopsavilkums	122
4.1. Valdības parāda attīstības tendences vidējā termiņā	122
4.2. Valsts budžeta aizdevumi un aizdevumu atmaksas	125
4.3. Valsts galvojumu saistības	126
4.4. Valsts saistības kredītu garantijām, ko izsniedz akciju sabiedrība “Attīstības finanšu institūcija “Altum””	126
<i>Budžeta ietvara I. nodaļas pielikumi</i>	<i>129</i>
II. VALSTS BUDŽETS 2026. GADAM	152
5. Valsts budžeta likuma struktūra un izdevumi	152
5.1. Valsts budžeta izdevumu politikas izmaiņas, izdevumu pārskatīšanas un prioritāro pasākumu kopsavilkums	152
5.2. Eiropas Savienības politiku instrumentu un citu ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu plānošana valsts budžetā	157
5.3. Izdevumu politikas virzību un izdevumu atbilstoši funkcionālajām un ekonomiskajām kategorijām kopsavilkums	159
01. Valsts prezidenta kanceleja	166
02. Saeima	170
03. Ministru kabinets	174
04. Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs	193
05. Tiesībsarga birojs	198
08. Sabiedrības integrācijas fonds	203
09. Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija	215
10. Aizsardzības ministrija	219
11. Ārlietu ministrija	247
12. Ekonomikas ministrija	260
13. Finanšu ministrija	299
14. Iekšlietu ministrija	348
15. Izglītības un zinātnes ministrija	421
16. Zemkopības ministrija	495
17. Satiksmes ministrija	540
18. Labklājības ministrija	571
19. Tieslietu ministrija	677

20. Klimata un enerģētikas ministrija	727
21. Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija	757
22. Kultūras ministrija.....	796
24. Valsts kontrole	839
28. Augstākā tiesa	843
29. Veselības ministrija.....	846
30. Satversmes tiesa	903
32. Prokuratūra.....	906
35. Centrālā vēlēšanu komisija	911
46. Sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi	915
47. Radio un televīzijas regulators	921
62. Mērķdotācijas pašvaldībām.....	927
64. Dotācija pašvaldībām	936
74. Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums.....	939
5.3. <i>pielikumi. Izdevumu politikas virzienu un izdevumu atbilstoši funkcionālajām un ekonomiskajām kategorijām kopsavilkums</i>	950
5.4. Valsts budžeta investīciju projektu finansēšana 2026. gadā	963
5.4. <i>pielikums. Likumā "Par valsts budžetu 2026. gadam un budžeta ietvaru 2026., 2027. un 2028. gadam" plānotie izdevumi investīcijām</i>	987
5.5. Valsts budžeta ilgtermiņa saistības 2027., 2028., 2029. gadam un turpmākajiem gadiem	1011
6. Grozījumi tiesību aktos	1014

SAĪSINĀJUMU SARAKSTS

AiM	Aizsardzības ministrija
AN	Akcīzes nodoklis
ANM	Atvērēšanas un noturības mehānisms
ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija
APP	Atvasināta publiska persona
AS	Akciju sabiedrība
ASV	Amerikas Savienotās Valstis
ĀFP	Ārvalstu finanšu palīdzība
ĀM	Ārlietu ministrija
BAC	Bērnu aizsardzības centrs
CEF	Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
ČAES	Černobiļas atomelektrostacija
DRM	Diskrecionārie ieņēmumu pasākumi
DRN	Dabas resursu nodoklis
ECB	Eiropas Centrālā banka
EEZ	Eiropas Ekonomikas zona
EJZF	Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds
EK	Eiropas Komisija
EKII	Emisijas kvotu izsolišanas instruments
EKS	Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēma
ELFLA	Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
ELGF	Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds
EM	Ekonomikas ministrija
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
ESF	Eiropas Sociālais fonds
ESF+	Eiropas Sociālais fonds Plus
FDL	Fiskālās disciplīnas likums
FM	Finanšu ministrija
FRONTEX	Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra
IAN	Izložu un azartspēļu nodoklis
IeM	Iekšlietu ministrija
IIN	Iedzīvotāju ienākuma nodoklis
IKP	Iekšzemes kopprodukts
IKT	Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
IT	Informācijas tehnoloģijas
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija

JSPA	Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra
KEM	Klimata un enerģētikas ministrija
KF	Kohēzijas fonds
KM	Kultūras ministrija
LAD	Lauku atbalsta dienests
LB	Latvijas Banka
LBTU	Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte
LU	Latvijas Universitāte
LM	Labklājības ministrija
LSFP	Latvijas Sporta federāciju padome
LVM	AS "Latvijas valsts meži"
LZP	Latvijas Zinātnes padome
MK	Ministru kabinets
NAP	Latvijas Nacionālais attīstības plāns
NATO	Ziemeļatlantijas Līguma organizācija
NBS	Nacionālie bruņotie spēki
NILLTPFN	Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršana
NMP	Neatliekamā medicīniskā palīdzība
NNFPI	Valsts finansētie neto primārie izdevumi
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO	Nevalstiskās organizācijas
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija/ <i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i>
PCI	Patēriņa cenu indekss
pp	Procentpunkti
PPS	Pirkjspējas paritātes standarts
PVN	Pievienotās vērtības nodoklis
RSU	Rīgas Stradiņu universitāte
RTU	Rīgas Tehniskā universitāte
SAIS	Sociālās apdrošināšanas informācijas sistēma
SAM	Specifiskais atbalsta mērķis
SEG	Siltumnīcefekta gāzes
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SIVA	Sociālās integrācijas valsts aģentūra
SM	Satiksmes ministrija
SPCI	Saskaņotais patēriņa cenu indekss
SURE	Pagaidu atbalsta instruments bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā/ <i>The temporary Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency</i>
SVF	Starptautiskais Valūtas fonds

TEN	Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis
TM	Tieslietu ministrija
UIN	Uzņēmumu ienākuma nodoklis
UNESCO	Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija
UVTN	Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis
VAAD	Valsts augu aizsardzības dienests
VARAM	Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
VAS	Valsts akciju sabiedrība
VBTAI	Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija
VDEĀVK	Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija
VDI	Valsts darba inspekcija
VIAA	Valsts izglītības attīstības aģentūra
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VM	Veselības ministrija
VSAA	Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra
VSAC	Valsts sociālās aprūpes centrs
VSAOI	Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas
VSIA	Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību
ZM	Zemkopības ministrija